

Jaarrapportage Home-Start en Home-Start+ Schagen en Hollands Kroon 2018

Inleiding

Home-Start is een programma voor opvoedondersteuning waarbij vrijwilligers gezinnen ondersteunen met minimaal één kind in de leeftijd van 0 t/m 6 jaar. Met Home-Start+ worden gezinnen met kinderen in de leeftijd van 7 t/m 14 jaar ondersteund.

Home-Start bestaat dit jaar 25 jaar in Nederland. Al 25 jaar lukt het om Home-Start vrijwilligers te werven en te behouden, en ouders te ondersteunen bij het weer op de rit krijgen van hun gezin.

Dit jaarrapport laat de resultaten van Home-Start in de gemeenten Schagen en Hollands Kroon zien over het jaar 2018.

Daarnaast geeft het achtergrondinformatie over de gezinnen die gebruik hebben gemaakt van de steun van de vrijwilligers van Home-Start en welke steunbehoefte en vragen zij hadden. Het aantal vrijwilligers, trainingen en begeleiding geeft mede inzicht in de werkwijze van het Home-Start programma.

Inhoud

1. Home-Start in de gemeenten Schagen en Hollands Kroon
2. Resultaten
3. De gezinnen
4. De vrijwilligers
5. Conclusie en aandachtspunten

1. Home-Start in de gemeente Schagen en Hollands Kroon

Home-Start wordt sinds 2014 uitgevoerd in de gemeenten Schagen en Hollands Kroon. In 2017 werd het programma uitgebreid met Home-Start+ voor gezinnen met kinderen t/m 14 jaar. Het programma maakt deel uit van het aanbod van GGD Hollands Noorden en wordt uitgevoerd onder licentie van Humanitas.

In al die jaren zijn er al veel gezinnen in Schagen en Hollands Kroon ondersteund en wekelijks bezocht door een vrijwilliger. Vrijwilligers ondersteunen gezinnen tijdens een moeilijke periode. De vrijwilliger werkt vraaggericht en vergroot de zelfredzaamheid en het zelfvertrouwen van de ouders. De vrijwilliger biedt steun vanuit de eigen levenservaring. Hij/zij staat naast de ouders. Doel van de ondersteuning is om de druk van de ketel te halen, rust en ruimte te creëren bij de ouder(s) waardoor er oplossingen in zicht kunnen komen en het plezier in de opvoeding weer terug komt.

2. Resultaten 2018

In 2018 hebben 36 gezinnen ondersteuning van Home-Start gehad. Bij een aantal gezinnen is Home-Start niet opgestart na de kennismaking, omdat bleek dat de ondersteuningsvraag niet passend was bij Home-Start. In sommige gevallen was een andere hulpvorm beter passend. De coördinator van Home-Start denkt al vanaf de eerste aanmelding mee met het gezin over de vraag en welke ondersteuning het beste past. Gemiddeld duurde de ondersteuning van een gezin 8 maanden. Vrijwilligers komen een dagdeel per week in het gezin en mogen ongeveer een jaar blijven. Het is de bedoeling dat het gezin na afsluiting van Home-Start zelf weer verder kan.

	2016	2017	2018
Resultaat afspraak	25	30	30
Doorlopende gezinnen van vorig jaar	13	15	16
Nieuw aangemelde gezinnen	25	18	26
Gezinnen met HS ondersteuning	34	33	36
Aantal afgesloten gezinnen	20	18	26
Gemiddelde duur van ondersteuning per maand	10	11	8

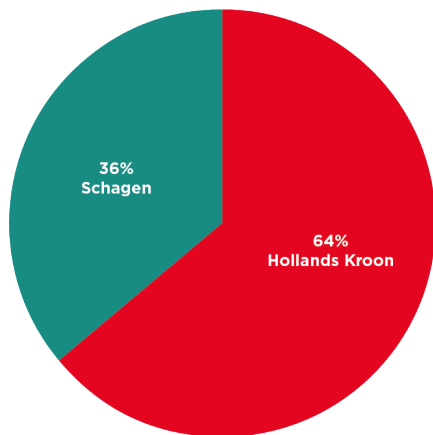
3. De gezinnen

Achtergrondinformatie gezinnen

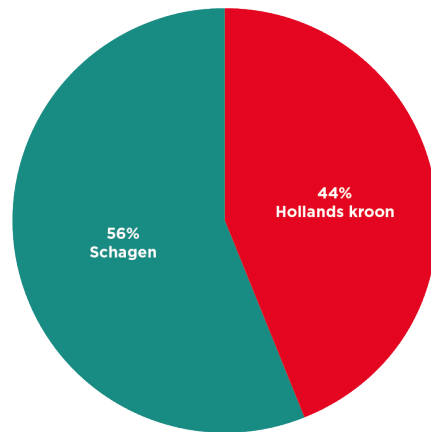
In de meeste gezinnen die door Home-Start ondersteund zijn, waren het de moeders die het contact hadden met de Home-Start vrijwilliger. Door haar te ondersteunen worden, indirect, ook de vader en de kinderen bereikt. 64% van de ondersteunde gezinnen komt uit de gemeente Hollands Kroon en 36% uit de gemeente Schagen. Vorig jaar was dit percentage respectievelijk 44% / 56%. In totaal waren er 78 kinderen in de gezinnen waarvan het grootste gedeelte jonger is dan 6 jaar. De gemiddelde leeftijd van de ouders is 32,6 jaar en het merendeel van de ouders is mbo-opgeleid. Een aantal van de gezinnen komt van oorsprong uit Syrië of Eritrea. Zij willen in Schagen of Hollands Kroon een nieuw leven opbouwen. De Home-Start vrijwilliger helpt hen bijvoorbeeld met het vinden van voorzieningen en het bespreken van problemen bij de opvoeding in de Nederlandse cultuur. Ook ondersteunen zij bij de contacten met school.

2018

2017

Totaal aantal kinderen van alle gezinnen	78
Gemiddeld aantal kinderen per gezin	2,2
Gemiddelde leeftijd vraagouder	32,6

Opleiding ouders	Aantal ouders
Onbekend	4
Geen opleiding	2
Basisonderwijs	4
Lbo	2
Vmbo	4
Mbo	16
Hbo	1
Wo	2

Werksituatie ouders	Aantal ouders
Betaald werk	6
Geen betaald werk	28
Vrijwilligerswerk	3
Werkzoekend	3
Volgt een opleiding	4

Burgerlijke staat	Aantal ouders
Ongehuwd/alleenstaand	4
Gehuwd	24
Gescheiden	5
Samenwonend	3

Hoe komen ouders bij Home-Start?

Vrijwel de meeste ouders worden door organisaties (wijkteams gemeenten, consultatiebureau en kinderopvang) op Home-Start gewezen. De contacten met deze organisaties zijn dit jaar verder uitgebreid. Er zijn presentaties over Home-Start gegeven, informatie uitgewisseld en casussen besproken. Dit jaar zijn er 2 moeders geweest die zichzelf hebben aangemeld. Zij waren door een andere moeder, die zelf ook ondersteund wordt door Home-Start, op Home-Start gewezen. Dit is een mooie ontwikkeling die zich hopelijk in 2019 voorzet. Home-Start is informele zorg en werkt niet met dossiers en rapportages. Dit maakt de hulp laagdrempelig en gemakkelijk toegankelijk voor gezinnen. De hulpvraag van ouders staat centraal en ouders houden de regie over de ondersteuning. Tijdens het proces vinden er tussentijdse- en evalueerend plaats. Hierbij wordt steeds de tevredenheid gemeten.

Vraag & behoefte van de gezinnen

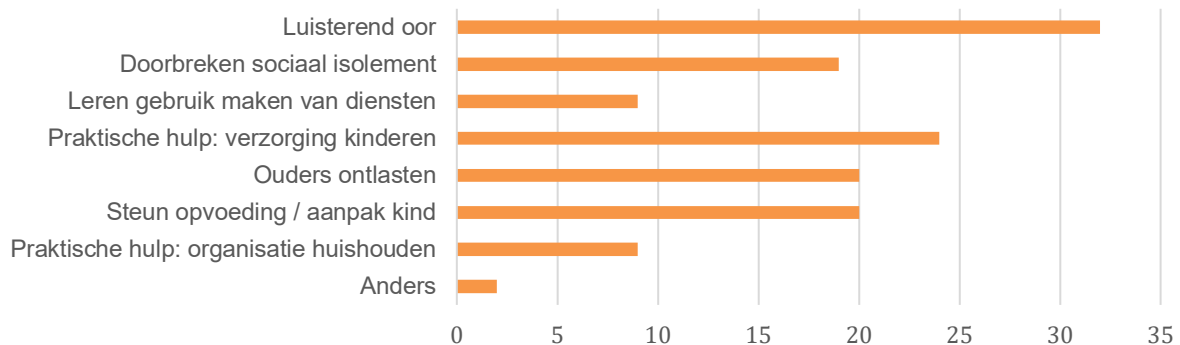
Home-Start werkt vraaggericht. Dit betekent dat de vraag van de ouders centraal staat. Tijdens de ondersteuning van Home-Start heeft de ouder de regie. Bij de kennismaking met het gezin kunnen de ouders aangeven welke ondersteuningsvragen ze hebben.

Risico en beschermende factoren

Uit onderzoek blijkt dat het aantal stressfactoren in een gezin het proces van opvoeden kan verstoren, niet de aard ervan. Bij 4 of meer is de kans groot dat er blijvende problemen bij kinderen ontstaan. Een sociaal netwerk is één van de belangrijkste beschermende factoren voor kinderen. Home-Start helpt bij het versterken van het sociaal netwerk, de draagkracht en het zelfvertrouwen van de ouders.

Ondersteuningsvragen

Bijna alle gezinnen hebben behoefte aan een luisterend oor. Het kunnen praten over problemen kan al enorm helpen. Daarbij leven gezinnen met jonge kinderen vaak in een sociaal isolement. Onder 'anders' kunnen de vragen variëren van helpen bij de Nederlandse taal en samen boodschappen doen tot voorlezen aan de kinderen.

Afsluiting, evaluatie en tevredenheid

In 2018 zijn er 26 ondersteuningstrajecten aan gezinnen afgesloten. De meeste gezinnen hebben het Home-Start programma volledig doorlopen en waren zeer tevreden. Sommige trajecten duurden kort, een paar maanden, omdat de ouder al snel weer op eigen kracht verder kon. De afsluiting van gezinnen gaat altijd in onderling overleg. Het moet voor gezinnen goed voelen om zonder wekelijks huisbezoek van de vrijwilliger verder te gaan.

Eindevaluatie van een gezin

“Zowel voor mij als voor de vrijwilligster was het spannend, maar er was wel gelijk een klik en dingen die we gemeen hadden. Ik zou niet weten wat ik zonder Home-Start had ontmoeten. Het is voor mij echt een aanvulling geweest op de kraamzorg en daarnaast ook voor mij fijn om iemand te hebben om mee te praten die weet wat ik doormaak en ook even iemand anders was dan mijn moeder. De vrijwilligster luisterde, gaf goede tips, ideeën en advies, maar liet me wel mijn eigen ding doen. Zij was geduldig en bleef hoop houden:). Ik geef haar als cijfer: een dikke vette 9. De grens met wat de vrijwilliger voor ons kon betekenen was een beetje bereikt, het liefst zou ik dat ze nooit weg ging, maar ja dat is niet anders helaas. Ik ga nu verder met de hulp van mijn psycholoog.”

Doelrealisatie

Het doel van Home-Start is om te voorkomen dat onzekerheid en andere problemen van ouders uitgroeien tot grotere problematiek. Bij de kennismaking komt o.a. de vraag aan de orde hoe de ouder zich over een jaar ziet. 'Een meer ontspannen moeder voor mijn kinderen zijn' is een wens die vaak genoemd wordt. Bij de afsluiting wordt teruggekeken en ziet de ouder wat er allemaal veranderd is. De problemen zijn niet (altijd) weg, maar de ouders geven wel aan zich weer sterker te voelen en het zelf weer aan te kunnen.

4. De vrijwilligers

Toen de coördinator van Home-Start in juni 2018 met pensioen ging, grepen een heel aantal vrijwilligers dit moment aan om te stoppen als vrijwilligers (landelijk wordt dit fenomeen vaker gezien bij wisseling van coördinator).

De nieuwe coördinator heeft een wervingscampagne gehouden in de plaatselijke kranten opgezet en dit resulteerde in 14 nieuwe aanmeldingen. Uiteindelijk zijn hiervan 9 vrijwilligers, 8 vrouwen en 1 man, overgebleven. Zij hebben in november 2018 hun certificaat van de 6 dag-deelse voorbereidende training behaald.

De gemiddelde leeftijd van de vrijwilligers is 55 jaar. Het merendeel van de vrijwilligers is hbo-geschoold. Alle vrijwilligers hebben opvoedervaring. Naast de voorbereidende training komen de vrijwilligers 7 keer per jaar bij elkaar om ervaringen uit te wisselen of scholing te volgen. In 2018 ging deze scholing o.a. over psychiatrische problematiek bij ouders. De scholing werd verzorgd door de GGZ. Verder kregen de vrijwilligers individuele begeleiding van de professionele coördinator. Als er problemen spelen in een gezin kan de vrijwilliger altijd terugvallen op de coördinator.

Werving en inzet van vrijwilligers

	2016	2017	2018
Nieuw aangemelde vrijwilligers	15	8	11
Aantal afgesloten vrijwilligers	10	4	21

5. Conclusie en aandachtspunten

In 2018 zijn de resultaatafspraken ruim gehaald. Er is in juni een wisseling van coördinator geweest. De nieuwe coördinator is goed ingewerkt en voelt zich thuis in haar functie. Er hebben een heel aantal vrijwilligers afscheid genomen maar er zijn ook 9 nieuwe vrijwilligers opgeleid. Op dit moment zijn er 23 inzetbare vrijwilligers. Het zou mooi zijn als hier in 2019 nog zo'n 5 nieuwe vrijwilligers aan toegevoegd zouden kunnen worden. Er zal extra aandacht uitgaan naar het werven van deze vrijwilligers.

Omdat Home-Start meer gezinnen met kinderen tot 14 jaar wil bereiken wordt in 2019 het verwijzers-netwerk rond deze leeftijdsgroep uitgebreid. Er zal samenwerking worden gezocht met scholen, kinderopvangcentra, Praktijk Ondersteuners Jeugd van de huisartsen en andere mogelijke verwijzers.

Een aantal van de vraaggezinnen komen uit landen als Syrië en Eritrea. De vrijwilligers zullen in 2019 deskundigheidsbevordering ontvangen over deze specifieke doelgroep.

Vanaf 1 januari 2019 is Home-Start ook beschikbaar voor gezinnen met kinderen vanaf 0 (28 weken zwangerschap) - 18 jaar vanuit Home-Start landelijk.

Home-Start Schagen en Hollands Kroon wordt uitgevoerd door GGD Hollands Noorden.

Coördinatoren 2018: Gonny Aland en José Blom